

**OBRAZLOŽENJE FINANCIJSKOG PLANA HRVATSKIH CESTA ZA
2021. GODINU I PROJEKCIJA PLANA ZA 2022. I 2023. GODINU**

UVOD

Trgovačko društvo Hrvatske ceste d.o.o. osnovano je s ciljem ulaganja u cestovnu infrastrukturu kako bi se osigurao siguran promet, poboljšala kvaliteta života u zajednici kao i ekonomski prosperitet, a s radom je započelo 11.04.2001. kao jedan od dva pravna sljednika Hrvatske uprave za ceste.

Društvo je u 100 % vlasništvu Republike Hrvatske i svoja prava u Skupštini Društva ostvaruje putem Vlade Republike Hrvatske zastupane po ministru Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Glavni zadatak društva Hrvatske ceste d.o.o. je kvalitetno cestovno povezivanje hrvatskih regija kao i povezivanje na europske prometne pravce. Razvojem cestovne infrastrukture olakšava se uključivanje hrvatskog gospodarstva u međunarodno okruženje te doprinosi dinamici gospodarskog razvitka.

Poslovanje Hrvatskih cesta d.o.o. obuhvaća izgradnju novih cesta i cestovnih građevina, rekonstrukciju i poboljšanje postojećih, kao i njihovo održavanje. Ukupna duljina mreže državnih cesta je 7.278,23 km (NN 107/2020).

Poslovne aktivnosti Društva planiraju se u skladu sa Strategijom prometnog razvoja koju donosi Vlada Republike Hrvatske te u skladu s četverogodišnjim Programom građenja i održavanja javnih cesta koji također donosi Vlada na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Misija Hrvatskih cesta d.o.o. određena je Zakonom o cestama i Izjavom o osnivanju, a osnovna zadaća je upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta.

Vizija Hrvatskih cesta d.o.o. je kvalitetno međusobno prometno povezati hrvatske regije, uz povezivanje na europske prometne pravce te razvojem cestovne infrastrukture pospješiti uključivanje hrvatskog gospodarstva u međunarodno okruženje i osigurati dinamičan gospodarski razvitak.

Iz vizije i misije Društva proizlaze četiri strateška cilja poslovanja:

- Sigurnost cestovnog prometa
- Daljnja integracija cestovne mreže s europskim prometnim tokovima i postojećom mrežom RH
- Protočnost prometa uz razvoj i integraciju inteligentnih prometnih sustava (ITS)
- Uspostava nacionalnog prometnog modela i sustava brojenja prometa

Iz strateških ciljeva proizlaze operativni ciljevi koji su definirani kroz projekte čija se realizacija planira i prati na godišnjoj razini. Provedba projekata izgradnje, rekonstrukcije i održavanja uvjetovana je raspoloživim financijskim sredstvima.

Poslovanje društva Hrvatske ceste d.o.o. određeno je Zakonom o cestama, Izjavom o osnivanju, Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o proračunu, odlukama Vlade Republike Hrvatske te drugim zakonima i pravilnicima vezano uz djelatnost Društva. Osnovna djelatnost Društva je upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta.

PRIHODI

U ukupnim prihodima poslovanja Hrvatskih cesta d.o.o. u prijedlogu Financijskog plana, najveći udio se odnosi na kapitalne pomoći iz proračuna – naknada iz goriva te iznosi 1.750,00 milijuna kuna u 2021., 1.905,00 milijuna kuna u 2022. i 1.987,28 milijuna kuna u 2023. godini. Sredstva za financiranje EU projekata i programa sastoje se od tekućih i kapitalnih pomoći temeljem prijenosa sredstava iz EU fondova, tekućih i kapitalnih pomoći iz proračuna (nacionalna komponenta) te direktnih kapitalnih pomoći od institucija i tijela EU. Ukupan planirani iznos za povlačenja sredstava za financiranje EU projekata i programa iznosi 1.352,05 milijuna kuna u 2021. godini, 955,54 milijuna kuna u 2022. i 371,76 milijuna kuna u 2023. godini.

Prihodi od nefinancijske imovine (naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za kontrolu, dozvole i suglasnosti za izvanredni prijevoz) planirani su u iznosu od 18,54 milijuna kuna u 2021. te 19,06 milijuna u 2022. i 19,06 milijuna kuna u 2023. godini.

Ostali planirani prihodi sastoje se od prihoda od financijske imovine, prihoda po posebnim propisima (naplata prihoda po sudskim presudama, naplata štete temeljem osiguranja i sl.), prihoda od ostalih pruženih usluga te prihoda od prodaje nefinancijske imovine (planirana prodaja stambenih objekata).

Planirana sredstva utrošit će se prvenstveno u investicijsko i redovito održavanje i rekonstrukciju cestovne infrastrukture u nadležnosti Društva te u ulaganja u strateške projekte izgradnje državnih cesta.

RASHODI

Ukupni rashodi poslovanja u prijedlogu Financijskog plana za 2021. godinu iznose 928,71 milijuna kuna, 939,05 milijuna kuna za 2022. godinu i 943,48 milijuna kuna za 2023.

Najveći dio rashoda poslovanja odnosi se na rashode za usluge redovitog održavanja cesta.

Ukupni planirani rashodi za usluge redovitog održavanja državnih cesta u 2021. godini iznose 420,00 milijuna kuna. Isti iznos planiran je i za 2022. godinu i za 2023. godinu.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine planirani su u iznosu od 2.374,94 milijuna kuna u 2021. godini, 2.234,57 milijuna kuna u 2022. i 1.697,22 u 2023. godini. U sklopu rashoda za nabavu nefinancijske imovine planiraju se investicije u izgradnju državnih cesta. Najveći dio navedenih rashoda čine rashodi za ceste, željeznice i ostale prometne objekte koji se najvećim dijelom odnosi na izdatke za investicije u izgradnju državnih cesta i investicijsko održavanje. U Posebnom dijelu detaljnije će se opisati ulaganje u državne ceste po programima.

Prijedlogom Financijskog plana Hrvatskih cesta za 2021. i projekcijama za 2022. i 2023. godinu projicirani su prihodi i rashodi poslovanja koji u narednim godinama rezultiraju deficitom od 148,70 milijuna kuna u 2021. godini, 257,98 milijuna kuna u 2022. te 226,56 milijuna kuna u 2023. godini.

RAČUN FINANCIRANJA

Otplate glavnice primljenih kredita i zajmova po godinama iznose: 556,58 milijuna u 2021., 748,14 milijuna kuna u 2022. i 750,22 milijuna u 2023. godini. Te otplate osim prethodno ugovorenih dugoročnih kredita uključuju i otplate glavnice za nove revolving kreditne linije (po 200 milijuna kuna godišnje).

Planirano kreditno zaduženje po godinama iznosi: u 2021. godini 705,28 milijuna kuna, u 2022. godini 1.006,12 milijuna kuna te u 2023. godini 976,78 milijuna kuna.

Planirana kreditna sredstva bit će korištena za financiranje izvođenja radova na pojedinim strateškim projektima, a planirana je i nova revolving kreditna linija u svrhu premošćivanja kratkoročnih financijskih potreba.

POSEBNI DIO

ULAGANJE U DRŽAVNE CESTE PO PROGRAMIMA

K300004 Spojevi na autoceste

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 51,86 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 173,49 milijuna kuna i za 2023. godinu 397,11 milijuna kuna. Planski iznosi za projekte izgradnje državnih cesta sastoje se od planiranih izdataka za otkup zemljišta, projektiranje, izvođenje radova i nadzor.

Projekti koje je potrebno istaknuti zbog značajnijih predviđenih iznosa ulaganja u ovom programu jesu:

- Spojna cesta čvor Vučevica na A1 – čvor na D8
- Izgradnja dionice Okučani – granica BiH
- Čvor Zdenčina (A1) – most na Kupi kod Lasinje
- Most na Savi kod Gradiške

K300005 Program gradnje i rekonstrukcije brzih cesta

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 446,92 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 502,06 milijuna kuna i za 2023. godinu 418,98 milijuna kuna.

Projekti koje je potrebno istaknuti zbog značajnijih predviđenih iznosa ulaganja u ovom programu su:

- BC Bjelovar – Virovitica – GP Terezino Polje (Mađarska) 60 km
- Stobreč – Dugi Rat – Omiš
- D10 (Podravski ipsilon) Kloštar Vojakovački – Križevci
- D12 (Podravski ipsilon) Farkaševac – Bjelovar
- Spojna cesta čvor Škurinje – luka Rijeka
- Vukmanički Cerovac- Mostanje

K300006 Ostali programi zahvata na državnim cestama

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 199,82 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 286,15 milijuna kuna i za 2023. godinu 192,83 milijuna kuna.

Projekti koje je potrebno istaknuti zbog značajnijih predviđenih iznosa ulaganja u ovom programu su:

- Most Tuhovec
- Zabok – Krapina (faza I. Zabok – Sv. Križ Začretje)
- Beli Manastir
- Istočna vezna cesta u Slavonskom Brodu
- Obilaznica Nedelišća i Pušćina D3
- Križanje Širina u Solinu
- Spojna cesta Rogovići – Lindarski Križ
- Istočna obilaznica Novog Marofa
- Spojna cesta čvor Sisak – Sisak
- Most i pristupne ceste preko Kupe u Pokupju
- Srijemska granična transverzala, dionica Ilok – Lipovac – dionica obilaznica Apševaca

K300007 Rekonstrukcija i uređenje cesta na otocima

U 2021. godini ukupno planirana ulaganja iznose 1.145,76 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 701,05 milijuna kuna i za 2023. godinu 160,15 milijuna kuna.

Projekti koje je potrebno istaknuti zbog značajnijih predviđenih iznosa ulaganja u ovom programu su:

- Cestovno povezivanje s južnom Dalmacijom; most kopno – poluotok Pelješac s prilaznim cestama i obilaznicom Stona

K300009 Program denivelacije i osiguranja cestovno-željezničkih prijelaza

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 18,20 milijuna kuna. Planirani iznos odnosi se na projekt Denivelacije raskrižja D22 i željezničke pruge M201 u Križevcima. U 2022. i 2023. godini nisu predviđena sredstva u ovom programu.

K300010 Ostali interventni projekti

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 2,15 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 2,07 milijuna kuna i za 2023. godinu 2,05 milijuna kuna.

K300011 Investicijsko održavanje i rekonstrukcija državnih cesta

U 2021. godini planirana ulaganja iznose 476,09 milijuna kuna. Projekcija za 2022. godinu iznosi 531,44 milijuna kuna i za 2023. godinu 480,98 milijuna kuna.

Ulaganjem u sanaciju/obnovu i rekonstrukciju mreže državnih cesta produljuje se vijek trajanja te se na taj način smanjuju budući troškovi ulaganja u rekonstrukciju, povećava se sigurnost prometa, smanjuje broj prometnih nezgoda.

PROGRAM ODRŽAVANJA I UPRAVLJANJA DRŽAVNIH CESTA

A300003 Redovito održavanje

U prijedlogu Financijskog plana od 2021. do 2023. godine planirani su iznosi od po 420 milijuna kuna za sve tri godine za redovito održavanje državnih cesta. Redovito održavanje uključuje aktivnosti kojima se u osnovi ne popravljaju samo stanje ceste, već uključuje aktivnosti koje su važne za sigurno prometovanje i funkcioniranje cestovne infrastrukture (mali popravci

kolnika, uređenje zelenila uz cestu, obnavljanje horizontalne i vertikalne prometne signalizacije, popravke prometne opreme, održavanje odvodnje, zimsku službu). Redovito održavanje državnih cesta obuhvaća:

- radove redovitog održavanja državnih cesta
- održavanje sustava, uređaja i opreme na cestama i objektima s posebnim upravljanjem
- nabavu i isporuku soli za ceste
- kontrolna ispitivanja za radove redovitog održavanja i to:
 - kontrolna ispitivanja izvedenih asfaltnih slojeva u sklopu redovitog održavanja
 - kontrolna ispitivanja prometne signalizacije.

A300004 Izvanredno održavanje

Za sve tri godine u prijedlogu Financijskog plana od 2021. do 2023. godine planiran je iznos od 10 milijuna kuna po godini.

A300005 Studije i razvojne pripreme

Za studije i razvojne pripreme u 2021. godini planirano je 5,50 milijuna kuna, a u projekcijama za 2022. i 2023. 8,15 milijuna kuna, odnosno 5,86 milijuna kuna.

Studije i razvojne pripreme čine prvu fazu u realizaciji programa Hrvatskih cesta, iz aktivnosti vezanih uz državne ceste. Ujedno su početna faza u realizaciji programa razvoja ukupne mreže javnih cesta jer pokrivaju aktivnosti koje se odnose na izrade studija za programe autocesta, brzih cesta i ostalih cesta visoke razine usluga.

A300008 Sufinanciranje nerazvrstanih cesta

Za sve tri godine planirana su sredstva u iznosu od 10 milijuna kuna za sufinanciranje nerazvrstanih cesta.